

ESTILS



Acceptar als altres

El meu fill princesa de Cheryl Kilodavis i Suzanne DeSimone (publicat per Edicions Bellaterra) és un conte il·lustrat basat en fets reals que parla de l'acceptació. Com podem ser compassius els uns amb els altres? Ser compassiu demana esforç, atenció i compromís constants. El llibre

vol oferir als nens i als adults una eina per parlar de l'amistat incondicional. Ateses les conseqüències inimaginables que es deriven de l'assetjament escolar, el fet de parlar sobre l'acceptació pot ajudar a encarar aspectes bàsics com ara la compassió.

Poesia i silenci

El proper dimarts 15 de setembre, a les 19.30, la llibreria Laie (Pau Claris 85, Barcelona) acollirà la presentació del llibre de Josep M. Sala-Valladaura *La poesia catalana i el silenci. Tot dient el que calla* (Pagès editors) amb la presència de l'autor i dels crítics literaris Lluïsa Julià i Àlex Broch.



La cita de la setmana

Cercar en el mapa de les mans camins tenaços cap a llavis lents; tocar la sal del cos i fer-ne ribes on encallar les pors i els seus inferns

Susanna Rafart



DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Sembla com si les coses només esdevinguessin coses quan les anomenem. Posar noms, sovint, implica enterrar allò anomenat, malgrat la creença contrària d'anomenar allò que neix o que veiem per primera vegada. Escriptor, Literatura, Alzheimer, Càncer, Déu, Vida... Quan la paraula passa a ser nom, deixem de comunicar-nos per entrar en el decaïent món de les etiquetes. Un nom, ens diem, defineix, tanca. En definitiva, deixa de moure's, perd vida. Christian Bobin (França, 1951) és el mestre de treure noms i tornar a les paraules la seva funció essencial: voleiar lliures. Res tan simple. Com tot, la senzillesa s'amaga en aparences que veiem complexes; quan "senzill" passa a ser nom i no paraula, definició limitada i no vehicle. En el nom-etiqueta "Literatura" potser la senzillesa no està ben vista, s'associa a frivolidat, poca traça, poc ofici. Tampoc ens premia propòsits que acompanyen la senzillesa, com la bondat... Quin argument pot vendre si esventem que busca la bondat amb sen-

Christian Bobin, l'escriptor d'aire

Molt conegut a França, però marginal a casa nostra, l'autor ens alça en la humilitat i ens asserena parlant-nos de les grans pors

zillesa? I si, a més, hi sumem altres estigmes com infància o santedat? Costarà no veure-hi un estil amenerat, cursi i relegat al nivell més baix de la bona literatura i l'alta cultura. Bobin, a més, no ho posa fàcil perquè això de les coses altes, i del mateix nom "Alt", en defuig... La baixesa de la quotidianitat, de la claror quan irromp a la cambra, d'una flor o d'un somriure van per baix. Tan baix, que també volen alt, d'una alçada que no té res a veure, és clar, amb

Efectes
Llegir a Bobin ens asserena parlant-nos de les grans pors

el nom que l'encimbella, sinó amb la paraula que ens atansa.

Llegir a Christian Bobin, per tant, ens alça en la humilitat i ens asserena parlant-nos de les grans pors: mort, malaltia, passió. Tot allò que és relació, relació humana essencial, queda tenyit per la mirada d'aquest escriptor. Al fer-ho, ens colpeix sense anestesiarnos. En sortim agraïts, amb menys càrrega i menys dolor (sense caure en les etiquetes que tot ho distorsionen direm que és una

bona teràpia). A França té milers de lectors, "el més gran escriptor de la seva generació, que també és la meua. El més dotat, el més original, el més lliure -al marge de les modes i de tot-, un d'aquests rars escriptors que ens ajuden a viure", com afirma André Comte-Sponville.

Un autor poc traduït

Malgrat tants elogis i la seva prolífica carrera -amb més d'una cinquantena de títols-, ha estat poc traduït en català i castellà. Josep M. Espinàs va fer-ho a finals dels anys noranta amb *Geat, la nota del somriure* (publicat per La Campana) i gairebé una dècada després el poeta i editor Antoni Clapés s'endinsà amb *La presència pura* (a la desapareguda editorial El Salobre), un impressionant llibret sobre la desmitificant mirada de Bobin a l'Alzheimer del seu pare.

En castellà només perviuen dos títols -com sempre, magnífics-, a la madrilenya Ardora i un a l'aragonesa Sibiriana. Si llegim en francès, Gallimard publica en edició de butxaca pràcticament tots els seus llibres, en edicions barates i fins i tot fàcils de trobar en les llibreries especialitzades de casa nostra. I de ca-

da lectura, en llegim el mateix i diferent a l'hora, aquest fil imperceptible que "ens ajuda a viure" com diu Comte-Sponville, sigui quina sigui l'etapa del nostre paisatge interior. Bobin, que és un gran lector -lector subtil, no només de llibres, també de tot allò que l'envolta- sap mostrar-se en la nuesa. Nuesa que té poc a veure amb l'ostentació, nuesa d'ànima (i fixem-nos que "Espiritualitat" esdevé de sobte aquell nom que soccava, enlloc de paraula que respira). Però la lleugeresa que sap recollir i oferir Bobin no imposa, doncs la seva espiritualitat va a les palpentes, lentament, amb confiança, però sense fer proselitisme d'aquesta confiança. Agraït, malgrat els cops i el dolor. O, per ser coherents amb ell, agraït també dels cops i del dolor. Com sempre, aquest agraïment no es deixa engabiar en la docilitat ni la submissió, no s'amaga en dogmes ni opinions. L'agraïment entès com a obertura, acceptació -dolorosa acceptació- del que se'ns dona i del que se'ns treu.

Un tast, per continuar

La seva lletra lligada no lliga res. I, com a degustació final, aquest fragment extret d'un dels seus relats

compilats a *Un simple vestido de fiesta* (Ardora, 2011): "Al sortir d'un gran llibre coneixes sempre aquell lleu malestar, aquell moment d'incomoditat. Com si es pogués llegir dins teu. Com si el llibre estimat et concedís un rostre pur, indecent: no anem pel carrer amb un rostre tan despulat, amb el rostre descarnat de joia. S'ha d'esperar una mica.

S'ha d'esperar que la pols de les paraules s'escampi durant el dia. De les teves lectures no retems res, tot just una frase. Ets com un nen al qui, quan se li ensenya un castell, només veu un detall, unes herbes entre dues pedres, com si el castell tingués el seu veritable poder en el tremolor d'unes herbes. Els llibres estimats es barregen amb el pa que menges. Tenen el mateix destí que els rostres amb prou feines mirats, que els dies nets de tardor i que qualsevol bellesa de la vida: ignoren la porta de la consciència, llisquen a través teu per la finestra del somni i es colen fins a una habitació on no

hi vas mai, la més profunda, la més retirada. Hores i hores de lectura per aquest lleuger tint de l'ànima, per aquesta infima variació d'allò invisible que hi ha dins teu, en la teva veu, en els teus ulls, en la teva manera de dir i fer. Per què serveix llegir? Per res o gairebé res. És com estimar, com jugar. És com resar. Els llibres són rosaris de tinta negra, cada gra rodant entre els

dits, paraula rere paraula. I què és exactament resar? Guardar silenci. És allunyar-se de si mateix en el silenci. Potser impossible. Potser no sapiguem resar com cal: sempre massa soroll als llavis, massa coses al cor. A les esglésies ningú resava excepte els ciris. Ells permeten tota la seva sang. Consumeixen tot el seu ble. No es queden res per a ells, donen tot el que són i aquest do passa a ser llum. La imatge més bella de l'oració, la imatge més clara de la lectura, sí, seria aquesta: el lent desgast d'un ciri en una església freda".

CONSCIÈNCIA D'ARA
I la setmana que ve:

L'hospitalitat i les religions: un vincle sagrat

Estimar la ment

Opinió

SÍLVIA PALAU PUJOLS
CENTRE ZEN BARCELONA

Un dels motius que sovint condueixen a la meditació és el desig de poder aturar la ment, de parar el traigi incessant dels pensaments, d'aconseguir per una estona la "ment en blanc". De fet, se sol comparar la ment amb un mico boig que salta de branca en branca sense obeir cap ordre. Trobem una història zen que il·lustra aquesta mateixa sensació. El conte explica com un ancià, assegut tranquil·lament davant de casa seva, veu passar un cop i un altre, un home a cavall, anant d'una banda a l'altra sense parar. Al final no pot evitar cridar-lo i preguntar-li "¿On vas?" I el genet respon: "No ho sé. On em porti el cavall".

Aquest cavall o ment sembla ser així el dolent de la pel·lícula, el causant de l'absència de pau perquè se'ns emporta on vol, però si considerem els pensaments de manera negativa realment és quan els atorguem tot el poder. Durant la meditació podem observar com aquests pensaments sorgeixen, també com els pulmons respiren, com el cor batega o com la sang circula, i de la mateixa manera que no podem demanar al cor que deixi de bategar, no podem demanar a la ment que deixi de pensar. Si enlloc de rebutjar els pensaments o enganxar-nos a ells, els deixem que vinguin i se'n vagin, sense emetre judicis de valor, com qui observa com passa el paisatge rere el vidre durant un viatge, els pensaments perden el protagonisme i la ment es va calmant.

La ment no pot controlar la ment, com el foc no s'apaga amb foc, però a través de l'acceptació d'allò que sorgeix, des de l'observació calmada que aporta la meditació, podem aprendre a estimar la pròpia ment i convertir-la així en una bona companya de viatge. Perquè és a través de l'acceptació i no del control que tenim la possibilitat d'agafar les regnes del cavall i acompanyar-lo amb amor cap a casa. —